

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Korupcija je zopet enkrat zmagala v beograjski skupščini. Pretečeni teden se je glasovalo o predlogu opozicije, naj se bivši minister pravde in radikalski prvak dr. Lazar Marković radi zlorab izroči sodišču. Obtožba je bila popolnoma upravičena, raznovrstne zlorabe so dokazane, minister si je v politiki nagrabil veliko premoženje, pa vendar ne bo klican na odgovornost ker so se postavili radikali in podkupljeni Turki na njegovo stran ter zavrnili obtožbo. Govorniki opozicije so do dobra razkrili in osvetlili največjo rak-rano našega državnega življenja — korupcijo, ki se širi od zgoraj navzdol. Srbski poslanci-zemljoradniki in tudi mnogi demokrati so razlagali, da se v Srbiji že od davno šopiri sebičnost, požrešnost in goljufija na oblastniških mestih. Že pred dobrimi 40 leti je moral izjaviti eden od srbskih narodnih voditeljev, da se poštenje v Srbiji ne bo prej udomačilo, dokler ne bo na skupščinski steni razpeta koža vsaj enega ministra. — O Lazici Markoviću so vedeli še posebej pripovedovati, kako mu je rastlo bogastvo med vojno, ko je srbski narod stokal v najhujših mukah. Srbski bolniki, ranjenci in begunci, ki so prišli v Svico, so ga videli, kako se gosti in zabava ter pleše z ničvrednimi ženskami. Po vojni je pa on delil vojne odškodnine ter upravljal s sekvistiranim tujim imetjem! — Ko se je tako razkrivala vsa gnijoloba oblastniške družbe so pa radikali s svojimi turškimi zavezniki imeli že izpeljano, da rešijo svojega pajdaša pred obtožbo.

Ko so radikali tako zavarovali korupcijo so se pa na eni od prihodnjih sej požurili, da se proslavijo s pravim balkanskim škandalom. Govorilo se je o proračunu, a radikalski govornik Srečković, seljak iz okolice Niša, je ves čas zmerjal samo demokratskega poslanca Agatonoviča, ki je bil poprej profesor v Nišu. Poslanec Srečković je v svojem govoru z najbolj odurno neslanimi besedami napadel posamezne člane Agatonovičeve družine. Ko je vsled tega poslanec Agatonovič pristopil k govorniški tribuni in zahteval razjasnitev in zamahnil s svojo roko proti njemu, je poslanec Srečković potegnil najprej nož, potem pa začel vleči še revolver. V zbornici je nastala divja zmeda. Stenografisti, ki se nahajajo neposredno pred govorniško tribuno, so v strahu, da ne bi v spopadu in streljanju doživeli kakih neprijetnosti, zapustili svoja mesta in zbežali na vse strani. Od ministrov se je nahajal v dvorani po svoji dolžnosti samo finančni minister. Pustil je vse dokumente in knjige in je najbolj urnih nog pobegnil v ministrsko sobo. Okoli poslanca Srečkoviča in Agatonoviča se je zbralo nekaj korajžnih poslancev, ki so posredovali med obema. Predsednik skupščine je nekaj časa zvonil, ko pa je videl, da spopad zavzema resne oblike, je prekinil in zaključil sejo in pobegnil iz zbornice dvorane. Časnikarji so poskakali iz svojih lož v dvorano, da bi tem lažje prisostvovali zanimivemu slučaju. Po dolgem prepiru se je posrečilo oba poslanca umiriti. Temu nastopu treznih ljudi se je zahvaliti, da ni prišlo do najhujšega. Psovke, ki so padale, se pa sploh ne dajo zapisati in so za kulturni svet nekaj nečuvenga. Pozneje se je v skupščini ugotovilo, da je radikalski Srečković pravi divjak, ki je v okolici Niša že par desetlet posilil ter si je gotovo tudi poslanski mandat dobil z nasiljem. So bile pač »svobodne« volitve.

Pri proračunski razpravi je govoril te dni proti vladi tudi nemški poslanec Moser in pa radikalski Ranković, katerega so radikali, ker je nastopil proti Lazici Markoviću, izključili iz svojega kluba. Ker vladi pomoč Nemcev ni več sigurna, domnevajo v politični krogi, da se bavi Pašić z načrtom, razpustiti skupščino ter poskusiti srečo z novimi volitvami. Beograjski listi, ki pišejo za vlado, razpravljajo o tem načrtu takole: Okoli 20. aprila bi se preložile skupščinske seje na nedoločen čas, v odsotnosti skupščine pa bi gospod Pašić pripravljal radikalno volilno vlado. V mesecu maju bi dobil mandat, da razpiše volitve, ki bi se vršile koncem julija ali začetkom avgusta. S temi volitvami upa dobiti vlada v bodoči skupščini najmanj 140 poslancev, a če bo situacija zadovoljiva in ako Džemijet in Nemci gredo z vlado, računa na najmanj 160 poslancev. — Radič je pa sporočil svoji stranki, da se strinja tudi s tem, če bi poštene Srbi s pomočjo opozicijske zveze takoj vrgli to umazano vladno družbo ter posadili na vlado poštene, nepristranske ljudi, ki bi za enkrat samo volitve izvedli, drugo pa sporazumno rešili po izidu volitev.

V nedeljo so nam Italijani predali Baroš in Delto. Ob tej priliki ni bilo posebnih parad, ker se vlada menda le zaveda, da to ni zmaga, temveč poraz. — Trgovinska pogajanja z Italijo zelo slabo napredujejo. Med obema delegacijama obstoje še vedno skoraj nepremostljive nesoglasnosti. Naša delegacija zahteva, da naj bo vzporedno z italijanskim načrtom tudi naš načrt o trgovinski pogodbi prava podlaga za pogodbo. Italija to zahtevo odklanja. Konferenca še ni začela s praviimi razpravami. Največ težkoč dela naša carinska tarifa, ki se ima popolnoma znova predelati in ki ima potem priti pred ministrski svet, oziroma jo imata proučiti minister trgovine in minister financ ter končno skupščina. Velike težkoče dela tudi vprašanje zaposlenja italijanskih delavcev v naši kraljevini.

Zagrebska železniška direkcija zahteva od prometnega ministra odobrenje 1 milijonskega kredita za popravilo mostu med Brajdico in Delto, ki so ga za časa D'Annunzijevega puča fašisti pognali v zrak. Na Rečini se bo postavilo več provizoričnih mostov, da se

olajša promet med Sušakom in Barošem. Glede potniškega prometa kratko veljajo ta določila: Za obmejne prebivalce je prihod na Reko določen z vseh strani. — Glede potnikov, ki potujejo iz notranjosti naše kraljevine v Italijo, je določeno, da je zanje kontrolna postaja Baker, za potnike prihajajoče iz Italije pa je kontrolna postaja Reka. Po končani kontroli bodo posebni vlaki iz Bakra vozili potnike na Reko.

ANGLIJA ZA SPREMEMBO VERSAILLSKE POGODBE.

Angleški notranji minister je v svojem govoru omenil dejstvo v presojo mednarodnega položaja, da so vse mirovne pogodbe ostale brezuspešne. Macdonaldova in njegove vlade naloga je preprečiti nadaljni razmah sedanjega gospodarskega poloma, obnoviti Evropo, ustvariti resničen mir in civilizacijo postaviti na tak temelj, da ne bo več ogrožena. Sprememba versailske mirovne pogodbe je ravno tako potrebna, kakor rešitev odškodninskega vprašanja.

RAZOROŽITVENA KONFERENCA.

Od Društva narodov sklicana razorožitvena konferenca je bila začasno prekinjena. Španski delegat je protestiral proti temu da se Španski ni dovolila večja tonaža in da so za dovolitev 150.000 glasovale samo štiri države. Tudi Rusija je zahtevala izenačenje svojih edinic vojne mornarice z Anglijo. Nasprotja so nastopila tudi med člani konference in južno-amerškimi državami.

ITALIJA — FRANCIJA — RUMUNIJA.

Londonski listi pišejo, da se je Mussolini približal Franciji. Laški diktator je uveril francosko vlado o možnosti in koristi skupne politike v Sredozemskem morju, kjer skuša Anglija zdaj z združenjem svojega brodovja v Malti doseči nekako nadoblast. Italija pa bi podpirala Francijo glede reparacij. Obenem se poroča o bližnji tesnejši zvezi med Italijo in Rumunijo.

Iz Bukarešte poročajo, da bosta v kratkem odpotovala v Rim dva rumunska diplomata, da se dogovorita z laškimi političnimi krogi, pod kakimi pogoji bi bila mogoča zveza med Italijo in Rumunijo. — Zaroka med rumunskim princem Nikolajem in hčerko italijanskega kralja Mafaldo je haje gotova stvar.

MED ČESKO IN RUSIJO

se vršijo pogajanja o dovolitvi naselitve češkoslovaških državljanov na Ruskem. Sovjetska vlada jim ima prepušteni 30.000 ha rodovitne zemlje na doljnem Kavkazu, ob Volgi, pri Saratovu in Samari. Kakor poročajo češki časniki, misli tudi oddelek za naselbinske zadeve pri Masarykovi Akademiji Dela na rešitev vprašanja češkoslovaškega priseljevanja v ruskih pokrajinah ter dela na to, da pridobi nekatere ugodne kraje kavkaškega ozemlja češkoslovaškim kmetiskim izseljencem.

RUSKO ZLATO NOTRANJE POSOJILO.

S posebnim odlokom sovjetske vlade je bilo prošli teden razpisano v Rusiji notranje posojilo v znesku sto milijonov zlatih rubljev. Emisijski kurz znaša 96, obrestovanje 8 odstot., amortizacija 4 leta počenši z januarjem leta 1926. Posojilo se bo vračevalo potom srečkanja in je davka prosto. Istočasno je izšel dekret sovjetske vlade, s katerim se potrjuje statut centralne agrarne banke, ki naj organizira dajanje kreditov za kmetijstvo in kmetško industrijo. Banka ima obliko delniške družbe z glavnico 40 milijonov zlatih rubljev, 51 odst. glavnice si je pridržala vlada. Delokrog banke obsega vse sovjetske republike; centrala je v Moskvi, podružnice pa v vseh večjih drugih sovjetskih državah.

Za SAMOSTOJNO INDIJO.

Indijski parlament je s 76 glasovi proti 48 med navdušenim odobravanjem sklenil resolucijo, da se skliče konferenca, ki ima izdelati zakonski načrt o ustavi na podlagi samovlade Indije.

4.

Zdaj prišla roka je na vrsto
zamorca drgnili so čvrsto
in glejte! Desna roka cela
naenkrat je postala bela!

(Nadaljevanje prihodnjic).

Naše prireditve.

Sv. Marko niže Ptuja. V nedeljo, dne 2. marca, priredi tukajšnje gasilno društvo v gostilni g. Čeha veliko tombolo, h kateri se vabijo vsi od blizu in daleč ter se naprošajo, da bi podpirali to novoustanovljeno društvo, ki ima plemenit namen: pomagati nejsibode prijatelju ali sovražniku v slučaju potrebe. Pridite torej v obilnem številu. Na svidenje!

Lepa prireditev pri Sv. Križu pri Ljutomeru. Naše bralno društvo priredi v nedeljo, dne 2. marca ob pol 4. uri v Slomškovi dvorani prireditev z bogatim sporedom. Poleg pevskih in tamburaških točk je na sporedu tridejanska igra »Na dan sodbe« in enodejanska burka »Dva gluha«. Pridite vsi v obilnem številu, ne bo vam žal. —

Dekliška Marijina družba v St. Juriju ob južni žel. priredi v nedeljo, dne 2. marca 1924 v dvorani Katoliškega doma krasno predstavo »Fabiola in Neža«. Ker je igra zelo poučljiva in ker je čisti dobiček namenjen za dobrodelne potrebe ubogih družbenk, se uljudno priporoča za obilno udeležbo — Marijina družba v St. Juriju ob južni žel.

Orlovski odsek v Podsredi priredi v nedeljo, dne 2. marca, igri »Pogodba« in »Poštna skrivnost« točno ob treh popoldne v prostorih g. Zupan. K obilni udeležbi vabi odbor. Bog živil!

Tedenske novice.

Kako pa je z listom »Domovina«? Iz mnogo krajev Slovenske Štajerske nam prihajajo poročila, da pošiljajo iz Ljubljane kar cele kupe lista »Domovina«, ne da bi ga bil kedo naročil. Nekateri od teh, ki dobivajo »Domovino«, niti ne vedo, kaj in kak je ta list. V Ljubljani izhajajoči list »Domovina« je dr. Žerjavovo glasilo. Dr. Žerjavovo »Jutro« je namenjeno naprednim izobražencem, »Domovina« pa zapeljevanju kmetijskega ljudstva. »Domovina« je skoz in skoz mladodemokratsko glasilo, centralistično, zagovarja vsako lumparijo od zgoraj in pri vsaki priliki smeši Cerkev, verske obrede in proti duhovščini pa piše najogabnejše od vseh drugih nam nasprotnih listov. »Domovino« vzdržujejo razne demokratske banke in ker si je nikdo noče naročiti proti plačilu, pa jo razmetavajo med neuki narod kar brez naročila. To pa, kar je danes v časih največje draginje zastoj in se brez naročila dobi, je gotovo slabo ter za nič in tako je tudi z listom »Domovina«. Duševni oče in voditelj tega ogabnega lista je znani slovenski demokrat dr. Žerjav, ki je kriv vsega centralističnega zla, ki se je razlilo iz Beograda po Sloveniji od prevrata do danes. List »Domovina« ne spada v nobeno slovensko krščansko hišo in četudi je zastoj. Vsakega krščansko-zavednega Slovenca bi moralo biti sram, ako bi si omadeževal roke, oči in srce s čitanjem med Slovenci najslabšega in najbolj surovega ter protiverskega lista — z dr. Žerjavovo »Domovino«.

Gostilničarji in točilci alkoholnih pijač, pozor! — Generalna direkcija posrednih porezov v Beogradu je odločila, da ni treba plačati takse za pravico točenja alkoholnih pijač za drugo polletje 1923 in sicer onim gostilničarjem in točilem alkoholnih pijač, ki so imeli koncesijo že pred 15. novembrom 1923. Onim strankam pa, ki so že plačale zgoraj omenjeno takso, se bodo uračunali že plačani zneski za prvo in drugo polletje tekočega leta. Vsi oni pa, ki še niso plačali takse za drugo polletje 1923, ti morajo plačati samo za prvo polletje 1924.

Pogreb skrbne gospodinje. Dne 21. t. m. smo pokopali pri Sv. Urbanu nad Kamnico nad vse skrbno gospodinjko Marijo Maček, ki je po dolgi, mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala dne 19. t. m. Udeležilo se je pogreba veliko ljudi, med njimi tudi občinski zastop, na čelu mu g. župan Vogrinc, kar je znamenje, da je rajna bila v občje priljubljena. Naše sožalje izrekamo zaostalemu možu Juriju Maček in otrokom, ker so z rajno izgubili dobro in skrbno ženo in mater.

Novi zvonovi pri Smiklavžu pri Hočah. V nedeljo, dne 24. t. m., smo na slovesen način obhajali blagoslovljenje naših dveh novih bronastih zvonov. Vsa vas in prijatelji naši od blizu in daleč so pričakovali pri pozdravnem slavoloku g. stolnega župnika. Po prihodu smo med sviranjem godbe spremljali zvonova k cerkvi, kjer sta bila blagoslovljena. Belo oblečena dekleta, fantje na konjih so povečali slavnost. Med slovesno levitirano sveto mašo je pel domači pevski zbor ubrano lepo. Naše veselje je priklopelo do vrhunca, ko smo že v kratkem zamogli občudovati lepo ubrano zvonjenje. Dal Bog, da bi v naši vasi vedno ostala taka vzajemnost in edinost, kakor pri nabiranju darov za zvonove, ko smo v treh dneh nabrali potrebno svoto. Prisrčna hvala vsem, ki so kaj pripomogli k tej lepi slovesnosti! Ta dan nam bo ostal v trajnem spominu.

Raznoterosti od Sv. Martina pri Vurbergu. Naši vrti fantje so priredili v nedeljo, dne 17. t. m. v prostorih stare šole dve dobro uspeši igri: »Pijavka« in pa »Zob za zob.« Mnogobrojnemu občinstvu je prireditev jako ugajala. Želimo še več takega! — Gostije se vršijo za gostijo. Med drugimi se je tudi poročil odlični naš pristaša Jakob Pečar z vrlo mladenko Ano Kirbiš z Gornjega Dupleka. Kot marljivemu sodelovalcu pri vseh naših prireditvah se je od ženina poslovil pri cerkvi v imenu Marijine družbe predsednik Jože Vuzem, v imenu Orlov pa načelnik br. Jože Lešnik. Novemu zakonskemu paru želimo mnogo sreče in božjega blagoslova!

V Vurbergu ima v nedeljo, dne 2. marca po sv. opravi g. poslanec Vesenjaka shod SLS.